

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/1329
Karar No : 2016/4226

REKABET KURUMU
Tarih : 17.03.2017
Sayı : 1836

Davacı : Ahmet PARLAK
Etilik Eski Otobüs Garajları No:91 Keçiören / ANKARA

Davalı : Rekabet Kurumu
Bilkent Plaza B3 Blok Bilkent / ANKARA

Hukuk Müşaviri : Mehmet ÖZDEN - Aynı adreste

Davanın Özeti : Rekabet Kurulu'nun 25.11.2009 tarih ve 09-57/1391-344 sayılı işleminin; Nallıhan İpek ile Hantur kısa unvanlı teşebbüslerin alenen tek bir iş yerinde ve ortaklaşa faaliyet gösterdiği, söz konusu durumun uyumlu eylem, hakim durumun kötüye kullanılması ve piyasanın paylaşılması sonuçlarını doğurduğu, söz konusu teşebbüslerin Ankara-Nallıhan hattında sefer saatlerini ortak belirlediği, birbirleriyle bu konuda rekabet etmediği, bu teşebbüslerin Ulaştırma Bakanlığı tarafından onaylanan tarifelere uymadığı, kendi aralarında tek fiyat belirlediği, Rekabet Kurumu tarafından dava konusu Kurul kararından önce alınan Kurul kararına söz konusu teşebbüsler tarafından uyulmadığı, Kurul'un önceki kararında ihlâli tespit ettiği, ancak dava konusu Kurul kararında herhangi bir değişiklik olmamasına rağmen soruşturma açmadığı, söz konusu teşebbüslerin elde ettiği gelirleri aralarında paylaştığı, başvurunun ilk alınan Kurul kararının uygulanmasının istenilmesine ilişkin olmasına rağmen Rekabet Kurumu'nun söz konusu başvuruyu ayrı bir şikâyet olarak değerlendirmiş olmasının hatalı olduğu, yalnızca hakkında şikâyet başvurusu yapılan teşebbüs temsilcileriyle yapılan görüşmelerde elde edilen bilgilere göre araştırmanın tamamlandığı ve kararın alındığı ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Ahmet ASYA'nın Düşüncesi : Davanın reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Ünal DEMİRCİ'nin Düşüncesi : Dava, davacının şikâyetleri ile ilgili olarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikâyetin reddine ilişkin Rekabet Kurulunun 25.11.2009 tarih ve 09-57/1391-344 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasında; belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş; aynı Kanunun 41. maddesinde,

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/1329
Karar No : 2016/4226

önaraştırma raporunun Kurula teslimini takip eden 10 gün içinde, Kurul'un elde edilmiş olan bilgileri değerlendirerek karar vermek üzere toplanacağı ve soruşturma açılmasına veya açılmamasına karar vereceği belirtilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; Şirin Nallıhan Otobüs işletmesinin sahibi olan davacının, Ankara'nın Nallıhan ilçesinde faaliyet gösteren Han-Tur Turizm Nakliyat ve Ticaret Ltd Şirketi (Hantur) ile Nallıhan İpek Turizm Nakliyat ve Petrol Ticaret Ltd. Şirketinin (Nallıhan İpek) Nallıhan-Ankara güzergâhında hareket saatlerini birlikte belirledikleri, yaptıkları seferlerin gelirlerini ay sonunda paylaştıkları, böylelikle 4054 sayılı Kanuna aykırı eylemlerde buldukları yolundaki şikâyeti üzerine önaraştırma yapıldığı, söz konusu pazarda her teşebbüsün hangi saatlerde Ankara-Nallıhan arasında sefer yapacağı ve taban fiyatının teşebbüsler tarafından belirlenip Ulaştırma Bakanlığınca onaylandığı, hareket saatleri konusunda meydana gelebilecek bir aksaklıkta şikâyetin anılan Bakanlığa iletilmesi gerektiği, önaraştırma raporu kapsamında yapılan incelemede elde edilen belgelerden bilet bedelini ilk önce 8 TL seviyesine çeken tarafın şikâyetçi olduğu, bunun üzerine diğer iki firmanın bilet bedelini yasal limit dâhilinde 7 TL'ye indirdiği, dolayısıyla şikâyetçinin yıkıcı fiyat uygulamasının mağduru olduğundan söz edilemeyeceği, ilgili pazarda geline nokta bilet bedelinin 12 TL seviyesine gelmesinin de yıkıcı fiyat iddialarının artık geçerli olmadığına işaret ettiği, 06 NAZ 52 plakalı araç açısından ise, ilgili firmanın, D2 yetki belgesi (gezi belgesi) olmaması ve arz fazlası olması nedeniyle kullanmadığı aracı diğer firmaya kiraya vermesinin rekabet ihlali olarak kabul edilemeyeceği, ayrıca, Hantur ile Nallıhan İpek adlı iki rakip teşebbüs arasındaki ortak acentelik sözleşmesinin 22.04.2009 tarih ve 09-17/383-91 sayılı işlem sonrasında fesh edilerek yazıhanelerin ayrıldığı hususları dikkate alınarak dava konusu Kurul kararıyla davacının şikâyetleri ile ilgili olarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına ve şikâyetin reddine karar verildiği anlaşılmaktadır.

Buna göre, davacının iddiaları ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanununun 4. maddesi kapsamında bir ihlal tespit edilemediğinden, tesis olunan dava konusu Kurul kararında hüküme aykırılık bulunmamaktadır.

Davacının diğer iddiaları da dava konusu Kurul kararını kusurlandıracak nitelikte görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/1329
Karar No : 2016/4226

Dava, Rekabet Kurulu'nun 25.11.2009 tarih ve 09-57/1391-344 sayılı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 1. maddesinde, bu Kanun'un amacının, "mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak" olduğu, 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar ile piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmaları ve rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukukî işlem ve davranışların, rekabetin korunmasına yönelik tedbir, tespit, düzenleme ve denetlemeye ilişkin işlemlerin bu Kanun kapsamına girdiği belirtilmiş, 3. maddesinde, "Hâkim Durum", belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü olarak tanımlanmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde, "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.

Bu hâller, özellikle şunlardır:

- a) Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet-kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi,
- b) Mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü,
- c) Mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi,
- d) Rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi,
- e) Münhasır bayilik hariç olmak üzere, eşit hak, yükümlülük ve edimler için eşit durumdaki kişilere farklı şartların uygulanması,
- f) Anlaşmanın niteliği veya ticari teamüllere aykırı olarak, bir mal veya hizmet ile birlikte diğer mal veya hizmetin satın alınmasının zorunlu kılınması veya aracı teşebbüs durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın ya da hizmetin diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da arz edilen bir mal veya hizmetin tekrar arzına ilişkin şartların ileri sürülmesi..." hükmüne yer verilmiştir.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/1329
Karar No : 2016/4226

Kanun'un hâkim durumun kötüye kullanılmasını yasaklayan 6. maddesinde ise, bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması hâlinin hukuka aykırı ve yasak olduğu kurula bağlanmış; anılan maddede bu hâller;

a) Ticarî faaliyet alanına başka bir teşebbüsün girmesine doğrudan veya dolaylı olarak engel olunması ya da rakiplerin piyasadaki faaliyetlerinin zorlaştırılmasını amaçlayan eylemler,

b) Eşit durumdaki alıcılara aynı ve eşit hak, yükümlülük ve edimler için farklı şartlar ileri sürerek, doğrudan veya dolaylı olarak ayırimcılık yapılması,

c) Bir mal veya hizmetle birlikte, diğer mal veya hizmetin satın alınmasını veya aracı teşebbüsler durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın veya hizmetin, diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da satın alınan bir malın belirli bir fiyatın altında satılmaması gibi tekrar satış hâlinde alım satım şartlarına ilişkin sınırlamalar getirilmesi,

d) Belirli bir piyasadaki hâkimiyetin yaratmış olduğu finansal, teknolojik ve ticarî avantajlardan yararlanarak başka bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabet koşullarını bozmayı amaçlayan eylemler,

e) Tüketicinin zararına olarak üretimin, pazarlamanın ya da teknik gelişmenin kısıtlanması." olarak sayılmıştır.

4054 sayılı Kanun'un "Kurulun İnceleme ve Araştırmalarında Usul" başlıklı dördüncü kısmında yer alan 40. maddesinde, Rekabet Kurulu'nun re'sen veya kendisine intikal eden başvurular üzerine doğrudan soruşturma açılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının tespiti için önaraştırma yapılmasına karar vereceği, önaraştırma yapılmasına karar verildiği takdirde önaraştırma yapmakla görevlendirilen raportörün elde ettiği bilgileri, her türlü delilleri ve konu hakkındaki görüşlerini Kurula yazılı olarak bildireceği; 41. maddesinde, önaraştırma raporunun Kurul'a teslimini takiben Kurul'un elde edilmiş olan bilgileri değerlendirerek soruşturma açılmasına veya açılmamasına karar vereceği belirtilmiş; 43., 44., 45., 46. ve 47. maddelerinde ise, Kurulun soruşturmaya başlaması hâlinde uygulanacak idari usul çerçevesinde delillerin toplanması, tarafların bilgilendirilmesi, tebligat ve cevap verme ve sözlü savunma toplantısına ilişkin kurallara yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; Şirin Nallıhan Otobüs İşletmesinin sahibi olan davacının, Ankara'nın Nallıhan ilçesinde faaliyet gösteren Han-Tur Turizm Nakliyat ve Ticaret Ltd. Şirketi (Hantur) ile Nallıhan İpek Turizm Nakliyat ve Petrol Ticaret Ltd. Şirketinin (Nallıhan İpek) Nallıhan-Ankara güzergâhında hareket saatlerini birlikte belirledikleri, yaptıkları seferlerin gelirlerini ay sonunda paylaştıkları, böylelikle 4054 sayılı Kanuna aykırı eylemlerde buldukları yolundaki şikâyeti üzerine önaraştırma yapıldığı, söz konusu pazarda her teşebbüsün hangi saatlerde Ankara-Nallıhan arasında sefer yapacağını ve taban fiyatının teşebbüsler tarafından belirlenip Ulaştırma Bakanlığınca onaylandığı, hareket saatleri

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/1329
Karar No : 2016/4226

konusunda meydana gelebilecek bir aksaklıkta şikâyetin anılan Bakanlığa iletilmesi gerektiği, önaraştırma raporu kapsamında yapılan incelemede elde edilen belgelerden bilet bedelini ilk önce 8 TL seviyesine çeken tarafın şikâyetçi olduğu, bunun üzerine diğer iki firmanın bilet bedelini yasal limit dâhilinde 7 TL'ye indirdiği, dolayısıyla şikâyetçinin yıkıcı fiyat uygulamasının mağduru olduğundan söz edilemeyeceği, ilgili pazarda geline nokta bilet bedelinin 12 TL seviyesine gelmesinin de yıkıcı fiyat iddialarının artık geçerli olmadığına işaret ettiği, 06 NAZ 52 plakalı araç açısından ise, ilgili firmanın, D2 yetki belgesi (gezi belgesi) olmaması ve arz fazlası olması nedeniyle kullanmadığı aracı diğer firmaya kiraya vermesinin rekabet ihlali olarak kabul edilemeyeceği, ayrıca, Hantur ile Nallıhan İpek adlı iki rakip teşebbüs arasındaki ortak acentelik sözleşmesinin 22.04.2009 tarih ve 09-17/383-91 sayılı işlem sonrasında feshedilerek yazıhanelerin ayrıldığı hususları dikkate alınarak dava konusu Kurul kararıyla davacının şikâyetleri ile ilgili olarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına ve şikâyetin reddine karar verildiği anlaşılmaktadır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6. maddesinin uygulanmasında, bir teşebbüsün hâkim durumda olması tek başına ihlâl olarak değerlendirilmemekte, hâkim durumdaki teşebbüslerin sahip oldukları pazar gücünün avantajından faydalanarak gerçekleştirdikleri tüketici refahını azaltıcı nitelikteki eylemleri Kanun tarafından yasaklanmaktadır. Buna göre Kanun'un 6. maddesi kapsamında incelenen bir davranışın ihlâl teşkil edebilmesi için, davranışı gerçekleştiren teşebbüsün ilgili pazarda hâkim durumda olması ve davranışın bir kötüye kullanma niteliği taşıması gerekmektedir. Dava konusu uyuşmazlıkta davacı tarafından şikâyet edilen teşebbüslerin yıkıcı fiyat uygulayarak birlikte hakim durumlarını kötüye kullandıkları iddia edilmekte ise de, incelemelerde elde edilen belgelerden, bilet bedelini ilk önce 8 TL seviyesine çeken tarafın şikâyetçi olduğu, bunun üzerine diğer iki firmanın bilet bedelini yasal limit dâhilinde 7 TL'ye indirdiği, dolayısıyla şikâyetçinin yıkıcı fiyat uygulamasının mağduru olduğundan ve şikâyet edilen teşebbüslerin hâkim durumlarını kötüye kullandıklarından söz edilemeyeceği anlaşılmaktadır.

Davacı tarafından yapılan şikâyet başvurusu kapsamında şikâyet edilen teşebbüslerin uyumlu eylem ile rekabeti ihlâl edip etmediklerinin tespiti amacıyla Rekabet Kurumu tarafından yapılan değerlendirmelerde; gerek yolcu taşımacılığında pek çok sebeple bilet fiyatlarının farklılaşması gerekse Ulaştırma Bakanlığı tarafından taban fiyatın açıklanmış olması ve fiilen uygulanan fiyatların geçmiş dönemdeki fiyatlarla aynı olması gözetilerek, uyumlu eylem iddialarının ciddi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. 06 NAZ 52 plakalı araç açısından ise, ilgili firmanın, D2 yetki belgesi (gezi belgesi) olmaması ve arz fazlası olması nedeniyle kullanmadığı aracı diğer firmaya kiraya vermesinin rekabet ihlali olarak kabul edilemeyeceği, ayrıca, şikâyet edilen teşebbüslerin arasındaki ortak acentelik sözleşmesinin 22.04.2009 tarih ve 09-17/383-91 sayılı işlem sonrasında fesh edilerek yazıhanelerin ayrıldığı hususları dikkate alınarak dava konusu Kurul kararıyla davacının şikâyetleri reddedilmiştir.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/1329
Karar No : 2016/4226

Davacının Rekabet Kurumu'na sunduğu şikâyet dilekçesinde ileri sürdüğü iddialar ve bu iddialara ilişkin Kurul kararında yer alan değerlendirmeler dikkate alındığında, şikâyet edilen teşebbüslerin incelenen dönem içerisinde rekabeti ihlâl ettiklerinden söz etmek mümkün bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle; davanın REDDİNE, ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 117,75-TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, 02.11.2011 tarih ve 28103 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 659 sayılı Kanun Hükmünde Karamame ve 5018 sayılı Kanun'un ilgili maddeleri gereği davalı idare lehine vekâlet ücretine hükmedilmesine olanak bulunmadığına, posta gideri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra istemi hâlinde davacıya iadesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde Danıştay İdari Davâ Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 15.12.2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Nevzat	Dr. Hasan	Doç. Dr. Gürsel	Mürteza	İlker
ÖZGÜR	GÜL	ÖZKAN	GÜLER	SERT

Yargılama Giderleri :
Toplam Harç : 61,75-TL
Posta Gideri : 56,00-TL
Toplam : 117,75-TL

